

אור ההליכות

מו"ר הרה"ג רצון ערוסי שליט"א הגאולה והמקדש

גיליון 186 | אדר
ה'תשפ"ה לצידיה
ב'של"ו לשטרות

המרכז העולמי
למשפט התורה

בית הדין
לדיני ממונות

ארגון
"אשת חיל"

כולל
להכשרת דיינים

שבתות עיון,
ירחי כלה
וישיבות ר"ח

הוצאת ספרים
מכון מש"ה

אתר
"נצח ישראל"

www.net-sah.org

ורק בארץ ורק לאחר מינוי מלך ורק לאחר שהניח לנו מכל אויבנו מסביב, ובטרם נבנה המקדש. כי עמלק הוא אויב ה' והמלחמה בו היא מלחמת חרמה כי אין כסא ה' שלם בלא מחיית עמלק מתחת השמיים. כך שמלחמה זו היא בחינה לעם ישראל ולמלך ישראל אם הם מסוגלים להיות נאמנים לצייווי ה' בכל מחיר גם אם לא נראה לפי תפישתנו השכלית - אדמית. וביצוע ציווי זה הייתה ההכשרה להיות ראויים לבנין המקדש ולהיות עם ה'. ובלא ציווי זה אנו נפסיד את המלוכה כפי שהפסיד שאול במלחמת עמלק. ובפרשת פרה אף שפשוטה באה לעורר את הטמאים לטהר את עצמם בכדי שיוכלו להקריב את קרבן פסח. אולם המתבונן בדברי יחזקאל (לו) כי אין זכר לעניין הטהרה מטומאת מת כי אם בטהרת ישראל מן הגלות שבאה בעקבות טומאת מעשיו הרעים כך שהטהרה היא בשורת הגאולה. יוצא איפוא כי טהרתן של ישראל צריכה לקדם לקראת הגאולה השלמה והנצחית לעתיד לבוא. ואין זאת משום כי הדבר תלוי בקשר שבין הטהרה והמקדש והגאולה. הטהרה של אפר הפרה נעשית מחוץ למקדש אבל לנוכח המקדש ומכוחו, וכ"ז כדי שהאדם שנטמא במת ושאסור לו לבוא למקדש ולהקריב יוכל לבוא ולהקריב אחר טהרה. כי הנטמא למת עלול להתקשר לגופניות (=גוף מת בלא נשמה) ולהתנתק מחיי אמת ונצח. ואדם כזה עלול לאבד את קדושתו ולא יהא ראוי להתקרב אל הקודש והמקדש. ומן הפרט אל הכלל, כל יחוד עם ישראל ויעודו להיות 'ממלכת כהנים וגוי קדוש', כך שהתנתקות מהחומריות והדבקותו בקדושה היא הזכות לקיומו בארץ הקודש והמקדש. אך בשעה שסרים מדרך זו אנו מאבדים את יחודנו ונחשבים כטמאים המטמאים את הארץ ואיננו זכאים להיות בפלטריין של מלך ובשל כך מוצאים אנו מארץ הקודש בכדי שנשוב בתשובה וניטהר ונזכה להיגאל לשבת בארץ בבנין המקדש.

ובאשר לפרשת החודש הדגש הוא על ראש החודשים לחודשי השנה. כי מחודש זה נהפכנו ונגאלנו להיות בני חורין, או כפי שהדגיש הירושלמי שהמטרה היא בהיצמדות להקמת המשכן שהיה בר"ח ניסן ואף חנוכה בית שלישי תהא בניסן, בניסן נגאלו ובניסן עתידים להיגאל.

אולם לא חודש ניסן כציון זמן הוא העיקר, אלא כמסמל ומבטא את העובדה שעם ישראל בא לעולם בכדי להיות צמוד למשכן או המקדש שהם מקור קדושתו. וכל ערער ביסודות הקדושה בפרט בשעה שאין מקדש ישנה סכנת קיום לאומית, גלות או גאולה שאינה שלימה. ורק כשעם ישראל ישוב לארץ ויתקדש ויתטהר הוא יזכה לבית שלישי שלא יחרב לעולם בגאולה שלימה ונצחית. לפי שעה אנו במצב של "אני ישנה וליבי ער, ישנה מביהמ"ק, וער לגאולה" (שיה"ש רבה ב, ב), ואנו מצפים לשמוע "קול דודי דופק - קול דודי זה מלך המשיח בשעה שהוא אומר לישראל בחודש הזה (=ניסן) אתם נגאלים" (מדרש הגדול שמות קעג) או אז נזכה לראות בשבוע ה' לציין ברחמים.

דומה כי כל ארבע הפרשיות שקלים, זכור, פרה, החודש, קשורות עם המקדש. והואיל וחז"ל תיקנו שנקרא בהם בחודש אדר שהייתה בו גאולה נסתרת (כי פורים היה קשור לבנין בית שני), ולפני חודש ניסן שהייתה בו גאולה גלויה. הרי שחז"ל רצו שנלמד כי הגאולה השלימה היא אך ורק זו שבמהלכה יבנה המקדש השלישי שלא יחרב לעולם.

בפרשת שקלים הדגש הוא, כי על כל איש מישראל להיות שותף בבנין המקדש ובהקדשת קרבנות התמיד בכל שנה החל מר"ח ניסן שבו נגאלו ממצרים, שהרי כל גאולתם מתבטאת בהיותם "ממלכת כהנים וגוי קדוש" וקדושתם תלויה במקדש ובקרבנות. וכדי לבטא זאת חוייבו להתחיל את השנה הלאומית, ר"ח ניסן, בקרבנות מתרומה חדשה. כך שגאולת ישראל וקדושת המקדש תלויים וכרוכים זה בזה, וכל המפריד בינותם גורם לחרבן המקדש והעם.

לא בכדי יהואש עשה בדיק בית למקדש, שכן המזבח הוזנח מאה וחמישים שנה, וכן סבתו עתליה המלכה המרשעת עשתה פרצות במקדש ובנתה מזבח לבעל בסמוך למקדש במינוי מתן הכהן לבעל. תפנית חמורה זו במלכות בית דוד באה אחר שיהורם מלך יהודה נשא את עתליה בתו של אחאב ואיזבל מלך ישראל שכבר הוסיפו בבנין מזבחות לבעל ורדפו את נביאי ה' ומינו את נביאי הבעל. כך שנישואין אלו פגעו בנאמנות למקדש, עד שחז"ל אמרו כי אחזיה בן יהורם ועתליה היה קודר את שמות ה' מס"ת ובמקומם כותב שמות ע"ז (סנהדרין צו).

יהוא נמשח למלך ישראל ע"י אלישע והרג את בית אחאב וגם את אחזיה מלך יהודה ואחיו וזאת בשל אדיקותם לע"ז. אלא שעתליה הרגה את בני אחזיה - נכדיה והמליכה את עצמה, ואילו יהושבע בת אחזיה הצילה את אחיה התינוק יהואש כשהשליכה אותו בין המומתים ואח"כ היא החביאה אותו במקדש. יהושבע ויהודיע הכהן ארגנו מרד נגד עתליה כשיהואש היה בן שבע ועתליה הוצאה להורג. יהואש הומלך והונחה ע"י יהודיע הכהן כי יש לעשות בדיק המקדש מיידית ולחדש את עבודת הקרבנות. כך יוצא כי כמעט רגע קט ומלכות בית דוד הייתה נכחדת כפי שנכחדה מלכות בית ישראל. כי אין זכות קיום לשום מלכות אם היא מתנכרת למקדש ולמה שהוא מייצג. ויהודיע ויהואש השכילו כי במקדש ובקרבנות תלויה גאולת ישראל.

ובפרשת זכור הדגש הוא לא רק העובדה והקשר עם נס פורים שלפי המסורת המן היה מזרעו של עמלק. אלא כי המלחמה בעמלק היא קשורה עם המקדש שכן כתב הרמב"ם (מלכים א, א): "שלוש מצוות נצטוו ישראל בשעת כניסתן לארץ. למנות להם מלך ... ולהכרית זרעו של עמלק ... ולבנות בית הבחירה". כך שמלחמת עמלק היא אינה השבת מלחמה שערה נגד עמלק המתנפל עלינו במדבר כמו כל צר הזומם עלינו, אלא היא מלחמת מצוה

עורך: תומר לוי
חברי המערכת: הרב צפניה ערוסי, אבי חמדי, אביעד רצהבי, שמואל חמדי, אריאל פרחי, נועם עוזרי.
עיצוב: נבו נגר
טל': 03-5343658 | פקס: 1533-5343658
דוא"ר: orhalichot@gmail.com
מס' המערכת בספריה הלאומית: 2789255

תרומות יתקבלו בברכה
הליכות עם ישראל | בנק לאומי
סניף 952 | חשבון 702371/25

חברים המעוניינים להפיץ את עלון "אור ההליכות" מוזמנים לפנות לאבי חמדי בפלא - 0506576418 או לתומר לוי בפלא - 0528084623

האם יש אונס בדעות?

התורה ותשובה. לכאורה כבר בפירושו למשנה מצאנו זאת. בהקדמתו לפרק חלק הוא קבע בצורה תקדימית יג' יסודות שיש לתורתנו, וכתב שמי שלא מקבל אותם אינו נחשב ישראל לנושאים הלכתיים שונים. הדברים מתחדדים במיוחד לאור העובדה שהרמב"ם הוא הפוסק הכולט ביותר בשילובם של נושאי מחשבה בתוך הכתבים ההלכתיים. בנוסף לכך, לכאורה בשתיים משלוש הסוגיות שציינו, הוא הציג פסק מכריע במשנה תורה (הלכות שנגות יא,ט על מה מכפרים השעירים השונים, בהלכות סוטה ג,ג אשה סוטה שלמדה תורה, זכות לימודה תולה לה והשפעת המים עליה מתעכבת).

פרופ' דוד הנשקה הראה שגם בספר המצוות (לאוין קלג) הרמב"ם לא הכריע אם זר שאכל תרומה חייב מיתה לשמים או לא בגלל שבעבורו אין נפקא מינה בכך, אולם במשנה תורה חזר והכריע זאת בכמה מקומות שאכן הוא חייב מיתה לשמים (הל' תרומות ו,ו; יד; הל' ביכורים ג,א; הל' סנהדרין יט,ב). לכן דעתו היא שהרמב"ם שינה במקצת את גישתו ובמשנה תורה פסק גם מקרים שעלינו לדעת את חומרתם, ורק בשאלות שנוגעות לפרשנות של מעשי העבר או כיצד הקב"ה דן אותם, נמנע מלהכריע.

בכל מקרה, ניתן לראות שאין כאן קביעה גורפת שבנושאי מחשבה לא שייכת פסיקת הלכה, ולהיפך ישנם דברים מחשבתיים שהינם כל כך עקרוניים שיש להציגם בצורה ברורה והיא מחייבת מאוד. כך במיוחד לגבי קיומו של האל, מהותו האחדותית ושאינו גוף, היותו קודם לכל ישות, ושאינו עוד ישות שראוי לעובדה מלבדו. קיום נבואה, תורה משמים וכן הלאה.

מהלכות ממרים (ג,ג) עולה שיש מקרים בהם יש להתחשב במי שדעותיו מוטעות, כאשר הסובבים אותו הטעוהו. הדוגמה לכך היא תינוק יהודי שנשבה וגדל בין הגויים. הרמב"ם זיהה גם את מצבם של בני הקראים כמצב דומה, ולכן לדעתו ההתייחסות החמורה צריכה להיות רק כלפי ממצאי הגישה החדשה, אלו שהכירו את התורה המקורית ופרשו ממנה (כצדוק וביתוס).

הדברים עדיין מורכבים שכן גם בדורנו נחלקו הפוסקים האם יש לדון מי שגדל כחילוני ללא שמירת מצוות כתינוק שנשבה, או שדברי הרמב"ם נאמרו רק כלפי מי שבדומה לקראים עובד את בוראו ומאמין שיש תורה ומצוות אלא שהטעוהו בהבנת התורה ומצוותיה. האם ההכרה בקיומו של מנהיג לעולם, ובקיומה של תורה שנתן כדי שנקיימה הן תובנות יסוד שדומות למוסר טבעי שהכול חייבים בו, או שגם אלו יכולות להתכסות ממי שמטעים אותו ושופטים את מוחו בהשקפות מעוותות? בנושאים שדורשים הכרעה למעלה אכן איננו צריכים להתעסק, נשתדל להיטיב את מעשינו וליישרם כפי הדעות הנכונות, והמקום ברוך הוא יצילנו מכל טעות ומכשול.

צריך לנהל את חייו בצורה אחראית ומושכלת, וכל מפגש שלו עם סוגיה כבדה דורש ממנו התייחסות זהירה יותר והיוועצות במומחים חכמים שיוכל לסמוך עליהם, עד שילמד כראוי את הנושא ויבין את כל היבטיו. על כל מסקנה שיקבל בגלל עיון רשלני או חפזו יצטרך לתת את הדין.

אמנם, היו מפרשים שנתלו ברמב"ם עצמו ורצו לטעון שבנושאים מחשבתיים, שאינם מעשיים, אין לפסוק הלכות ויש לתת לכל אחד לעשות כהבנתו. הם הסכימו אמנם לכך שבכל הלכה מעשית צריכה להיות הלכה מחייבת, אולם בעולם אמונותיו של האדם, לדעתם,

”
אדם צריך לנהל את חייו בצורה אחראית ומושכלת, וכל מפגש שלו עם סוגיה כבדה דורש ממנו התייחסות זהירה יותר והיוועצות במומחים חכמים שיוכל לסמוך עליהם
”

הרמב"ם היה גמיש מאוד. משענת לדבריהם הם הביאו משלושה מקומות בפירושו למשנה, שבהם הוא קבע שאין לפסוק הלכה בנושאים מחשבתיים, ולכן הוא נמנע מלפסוק את מחלוקות התנאים שם (בסנהדרין יג, לגבי אנשים מסוימים שנחלקו התנאים אם יש להם חלק לעולם הבא, בסוטה ב,ה; ו,ג-ד בשאלה האם זכות יכולה לעכב לאשה סוטה שחטאה את השפעת המים המאריים, ובשבעות א,ד בשאלה על איזה חטאים מכפרים שעירי הקרבנות).

מפרשי הרמב"ם התקשו לתאם את דברי הרמב"ם בפירוש המשנה עם פסקיו במשנה תורה. לאורך כל ספרו ובמיוחד בספר המדע הוא לא נמנע מהצגת הלכות פסוקות בנושאים מחשבתיים רבים ובמיוחד בהלכות יסודי

אחת השאלות הקשות שמתחבטים בהן עד היום היא השאלה: האם ישנם מצבים שאדם, בתמימות, גיבש לעצמו השקפת עולם שהביאה אותו לעשות חטאים שונים, האם ניתן לבוא אליו בטענות עליהם? כמובן, אין לכלול בשאלה זו מעשים שהמוסר הטבעי של כל אדם מתנגד להם (ראה הלכות מלכים, סוף פרק ח), אך לגבי מעשים ששיפוטם תלוי בהשקפת עולם, כלפיהם השאלה עולה.

הרמב"ם ציין שישנה מבוכה בשאלה זו, אותה ניסח במילים: "האם יש משמעת ומרי בפעולת החשיבה של האדם?" (הקדמה לאבות, פרק שני), כלומר, האם יש בכלל חופש בחירה במחשבת האדם, כדי שנוכל לצוות אותו לפעול נכון, או שאין בחירה בתחום זה, וכל אדם מגיע להשקפת עולם בהתאם לכישוריו השכליים, מלמדיו והחברה שאליה הוא משתייך? אם אין לאדם בחירה בתחום זה, ברור שלא נוכל לבוא אליו בטענות או לענוש אותו על מעשים שעשה כתוצאה מהשקפת עולמו.

הרמב"ם הציג את דעתו, שלפיה יש גם בתחום זה אחריות המוטלת על האדם, ולכן מתאים שיהיו בו מצוות. על פי זה, החליט הרמב"ם למנות בספר המצוות ובספר המדע את הידיעה שיש מצוי שקדם לכול ויצר את כל הנמצא לפנינו כמצוות עשה. הוא לא ראה בה הכרה מקדימה שרק אחריה, כשיש מצווה, ניתן לדבר על ציוויים.

הסברו של הרמב"ם לגישתו היה שיש ביד כל אחד את האפשרות לאמת דעה נכונה ולדחות דעה נפסדת, ואם הוא מאמץ דעה נפסדת ודוחה דעה נכונה, מסקנתו נובעת מדרך ניהולו את חקירת הדבר. גם ב"מורה נבוכים" (ג,מא) הוא הציג עמדה דומה, כשהסביר מדוע מי שעבר בשוגג על מצווה כלשהי צריך לכפר על מעשהו בהבאת קרבן חטאת: "לפי שאילו הרבה ביישוב הדעת ובהישמרות, לא היה בא לידי שגגה. אבל אינו נענש כלל, אך צריך כפרה... וכאן חילקה התורה בין יחיד הדיוט או מלך או כהן גדול או מורה [הלכה]. ולמדנו מכך שכל עושה או מורה כפי עיונו, אם לא היה בית דין הגדול או כהן גדול, הוא מסוג המזיד ואינו נחשב מן השוגגים... ועל פי היסוד הזה אמרו ז"ל: 'שגגת תלמוד עולה זדון'..." כלומר, אדם

שיכור פורים בחיוב נזיקין

שמחת פורים לא אחת פורצת ומתגלגלת מעבר לפרופורציות וגבולות מוסר ההלכה עד כדי הוללות ועלבון, ואף בנזקי גוף או ממון הזולת בפרט ע"י השתויים לשוכרה. האם זה נכון לפוטרם מאחריות נזיקית כי הכל במסגרת דרך שמחה או מצוה? בחוק הכללי נאסר רק שיוק משקה משכר מעבר לגיל המותר, או לעצור שיכור המסכן את שלום הציבור, ועדיין הפרוץ מרובה.

תשובה: ראשית ייאמר בצורה ברורה, החריגות הנ"ל הם כלל לא במסגרת וגבולות ההלכה. לא מצאנו חובה להשתגע ולהתהולל אלא מצוה לשמוח ולהודות לה' ביום זה (לשון יש"ש, ב"ק פ"ג סי' ג): ואפילו בפורים דמחויב להשתכר. מ"מ אין כוונת רבותינו כדי שישתגע. הרמב"ם (מגילה ב,טז) כשהתייחס לשתית יין ביום זה השתיל חובה זו בתוך סעודה, כלשונו: "חובת סעודה זו שיאכל בשר ויתקן סעודה נאה... ושותה יין, עד שישתכר ויירדם בשכרות". כך שיציאה לרחובות ולשווקים שתויים ולמצער וכ"ש בכתי מדרשות בריקודים, או בכתי כנסיות כמתגוללים בקיאם חלילה כבתי מרוח המצויים באירופה, מאן דכר שמיה, ומדובר בחילול השם, וכחיקוי זול כהגרועים באומות בפרט בחג המולד כידוע ואין להאריך. והנתלים באמירתם "ונהפוך הוא" אין להם עיקר ושורש בחז"ל. ולצ"ן, יהדות"ת עד עלותם ארצה לא הכירו ולא התנהלו בשמחת הוללות זו, והשמחה רק בבתים בסעודת פורים, אולי קצת בבדיחות הדעת וקצת הומור, אך בשתיית יין מדודה. ואדרבה מחשש שיבואו למנחה וערבית מבושמים רבים לא התפללו כלל בכתי הכנסת, פרט ליחודי סגולה ות"ח שחזרו לתפילה ולסדר לימודם. אולם הילדים היו פעילים ברחובות במשחקיהם, אבל כלל לא שתויים. ואשרי המחזיק בדרך אבות בארץ הקודש, כי מעלין בקודש ואין מורידין.

הלכה למעשה, פסק רבינו הרמב"ם (חובל ומזיק א"א): "אדם מועד לעולם בין שוגג בין מזיד בין ער בין ישן בין שכור. אם חבל בחברו או הזיק ממון חברו - משלם מן היפה שבכסו" (ודבריו הובאו בראשונים ואחרונים). הרמב"ם סתם ולא הבחין בין שיכור מצוה לשיכור אחר, כי הרמב"ם במורה (ג,יח) הוכיח שעצם השכרות זה הדבר הכי גרוע

במעלת האדם באיבוד צלמו ושכלו, "בהמה בתבנית אדם". וכבר ציינה תורה בכוונה את נח הצדיק שהשתכר ואירוע מעשי בניו (ראה רד"ק בר' ט,ז) וכן את מעשי בנות לוט. והנביא עמוס מגנה את 'השתים בְּמִזְרְקֵי (=לא בכוסות אלא באגן גדול) יין', ואף ישעיה מגנה את שכורי אפרים והכהנים הלויים. ולהלכה שיכור אסור בהוראה, בתפילה, בכניסה למקדש ובנשי"כ. והרמב"ם (שביית יו"ט, כא) ציין שחובת ביה"ד ברגלים ובשמחות לפקח במקומות ציבוריים מאי שמירת גדרי צניעות, ושתיית יין המביא לעבירה (וראה עוד רמב"ם אסו"ב כב,כא; סנהדרין כה,ד). אגב המנהג הקדום של בני אשכנז להתענות אחר בה"ב אחר הרגלים הוא מטעם שנכשלו (שו"ע או"ח תצב). אמנם רבים אשר נאחזו לפטור בדברי התוס' והרמ"א הן באו"ח (תרצהב; תרצו,ח) והן בחו"מ (שעט,ט) לפטור מנזיקין בשמחת חתן וכלה וכיו"ב ע"ש. ויש שרצו לדון בו כמוזיק ברשות כדוג' הרץ בער"ש וכיו"ב (אגב, מסרתי שיעור בהלכות פורים ע"ס השו"ע ונכחו כמה מזק"ת והתפלאו על נורמות אלו המובא ברמ"א הנ"ל, ותגובתם הספונטנית: לא שמענו כדברים האלה בשמחת מצוה, 'גדו גנאן'. ציינתי בפניהם לרבי דוד משרקי השתילי זיתים (תרצה,יא): אנו לא נהגנו כן, ואין חילוק בשטות בין פורים לשאר ימים וכ"פ בית יוסף, כ"ש להזיק א' את חברו אומר אני שאין זה אלא נאצה לפני השי"ת ולא שמחה. ועוד כתב (תרצו,ז): כל מה שכתב בהג"ה (=הרמ"א) לא שמענו מי שנהג במקומות אלו, והמשנה עושים בו דין כבשאר ימות השנה). אולם הרא"ש והטור והב"ח (ח"מ שם) כתבו לאיסור. והערוך השולחן (שם), כתב: ועכשיו בעונותינו הרבים ערבה כל שמחה ואין אנו נוהגים לשמוח כל כך (=שמחה של מצוה לש"ש להבנתו) עד שיבא להזיק, ולכן עכשיו כשהזיק חייב לשלם, ואפילו בזמן הקדמון חייב בנזק הגוף [מג"א סק"ז], ועוד כתב (שם תרצו,יב): "זמה שכתב הרמ"א... הוא לקיים מה שנהגו בימיו, ולא עכשיו". היינו הוא מחייב בנזק שנעשה בשעת שמחה בין בפורים ובין בחתונות. והגר"ע יוסף (חזו"ע פורים רז) הוכיח שכ"ד מרן וא"א לומר קים לי לא כמרן. וזנכה כדברי המשורר, אבא שלם: ישרים הולכים תמיד ביושר.

א. האם מותר להעביר כסף למתנות לאביונים באפלקציות של כספים, כגון ביט, פייבוקס וכדו'. ואף שבעבר רבים דנו לגבי צ'ק והתירו. באפלקציות אלו, המקבל צריך לאשר שקיבל ואז הנותן לא יכול לבטל את הפעולה (את ההעברה), אלא שהכסף לא נכנס לחשבון במיידית, זה יכול לקחת לפעמים יום (ולעיתים אף מספר ימים, תלוי באיזה בנק המקבל).

ב. האם מותר לאישה ללבוש בפורים פאה. והאם זה משנה אם זה פאה של ליצן שמראה לפי הצבע שזה אינו שער טבעי?

א. לכתחילה צריך לכוון שהכסף יגיע ביום פורים, לא לאחר מכן.

ב 1 פאה במקום כיסוי ראש - לא.
2 פיאה ליצנית - לא, כי פורים לא נקבע לליצנות, לא ע"י גברים, וכל שכן לא על ידי נשים.

בקשר להלכה יומית "מהו משלוח מנות שיוצאים בו ידי חובה":

"הדר שדר ליה איהו מלא טסקא דזנגבילא, ומלא כסא דפלפלתא אריכא" (מגילה ז ב), והם דברים שאינם נאכלים בפני עצמם כלל.

וגם רבנו בדבריו חילק בין מיני 'תבשיל' ומיני 'אוכלין'?

לא נעלם ממני המקור בגמרא הנ"ל. אבל רבנו כתב תבשיל ומיני אוכלין, ולכן נראה שהזנגביל האמור בגמרא, והפלפל הארוך היו נאכלים כשהם לעצמם, ולא רק שימשו כתבלינים, להבדיל ממיני תבלינים, שאינם נאכלים בפני עצמם כלל, וכל שימושם אך ורק כתבלינים, במאכלים ובתבשילים.

הרינו להזמין את הציבור הרחב לקיים מצוות הקבלת פני הרב לכבוד מורנו ורבנו הרה"ג רצון ערוסי שליט"א

רב העיר קריית אונו, חבר מועצת הרבנות הראשית לישראל ויו"ר עמותת "הליכות עם ישראל"

יום שלישי | יז ניסן, ב חוה"מ, 15.4.25 | בקרית אונו
בנושא: ה' איש מלחמה ה' שמו

יום רביעי | יח ניסן, ג חוה"מ, 16.4.25 | בירושלים
בנושא: ה' ילחם לכם ואתם תחרישון

לק"י

הליכות עם ישראל

ירחי כלה

אזרו מלפ"ה

מלון עץ הזית - ירושלים
החלה ההרשמה לירחי כלה חודש אדר בנושא:
קדושת החיים
בעת שלום ובעת מלחמה
חמישי-מוצ"ש 'פקודי' | כ"ז-כ"ח אדר תשפ"ה | 27-29.3.25

בהשתתפות הרב"ג ד"ר רצון ערוסי שליט"א
רב העיר קריית אונת, חבר מועצת הרבנות הראשית לישראל ויו"ד 'הליכות עם ישראל'

מספר חדרים מוגבל!

חמישי: חצי פנסיון | שישי-שבת: פנסיון מלא
מחיר לזוג: 2850 ₪ / כולל סידור ותיצית בטיילת ארמון הציב

לפרטים והרשמה: מומי 052-9426613
משגיה כשרות צמוד ילוח את השתייה במלון

לק"י

הליכות עם ישראל

הזמנה

לכנס השנתי העולמי ה-34

לדיני ממונות ומשפט עברי

בראשות הרב ד"ר רצון ערוסי שליט"א
רב העיר קריית אונת, חבר מועצת הרבנות הראשית לישראל

בימים שלישי-חמישי, כ"ה-כ"ז אדר ה'תשפ"ה, 25-27/3/2025
במלון "עץ הזית" רח' סגן ג' 23, ירושלים

נושא הכנס:
המלחמה ונזקיה במשפט התורה

נושאי המסנה:

עקרונות מוסריים במלחמה; שמירה על חיי אדם - היחס לשבויים והאיסור על פגיעה באזרחים; דיני גיוס ומעמד הלוחמים; הבחנה בין מלחמת מצוה למלחמת רשות; נזקי המלחמה והשבת הסדר (התמודדות עם הרס סביבתי ונזקי רכוש); פיצויים לתושבים מפונים וניזוקים; שיקום החברה לאחר המלחמה; השבת החטופים; היבטים רוחניים ומוסריים לאחר המלחמה (חובת ההודיה וההכרה בנס האלוהי לאחר ניצחון, חובת תשובה ובידור מוסרי על פעולות שנעשו בזמן המלחמה); השפעת המלחמה על היחיד ועל החברה; לוחם שנהרג; לוחם שהיזק; מצוות קריאה לשלום; שימוש של צה"ל בנסיי הפרס; חייל שפוגע במכוון בערבי לא חמוש או ברכושו.

בסופו של 'פקודי' תתקיים שבת עיון "ירחי כלה" בנושא 'קדושת החיים בעת שלום ובעת מלחמה' בראשות הרב"ג ד"ר רצון ערוסי שליט"א

קיימת אפשרות לשהות במלון ע"ב חצי פנסיון/פנסיון מלא בימי הכנס ו/או ב"ירחי כלה" החל מיום שלישי ועד מוצ"ש כ"ה-כ"ז אדר תשפ"ה, 25-29/3/25

לפרטים: לידון דמארי- 052-9248524
להרשמה למלון, לכנס ו/או "ירחי כלה": מומי צארום 052-9426613

מור"ה הר"ג יוסף קאפח זצ"ל

לכו אל יוסף אשר יאמר לכם תעשו

דלעת ושקדים קלויים, עובדים במלוא כוחם, כדי לספק את הבקוש המרובה. אף הרוכלים הערביים מציפים את השווקים בירקות, וכמויות עצומות של פירות וממתקים, ובליל-פורים לנים ברחוב על מרכולתם. לפני הפורים מטפלים הילדים בהכנת "המן", והוא דמות אדם שעושים מעץ, מלבישים אותו לבוש נאה בנוסח מלבושי הערבים, מדביקים בחורי-עיניו, על-ידי שעוה, קטנית אדומה הדומה לעיניים, (ועל שם זה נקראת קטנית זו בכל ימות השנה, עיון המן - עיני המן), מרכיבים דמות זו על גבי עגלה העשויה מקרש שטוח, שמתחתיה ארבעה גלגלים קטנים, באמצעיתה דמות סוס מעץ, ועל הסוס הזה מרכיבים את המן וגוררים מרכבתו דרך שחוק וביזוי ברחובות.

ביום י"ג באדר יוצאים הילדים בהמוניהם לרחובות העיר מסתובבים מרחוב לרחוב כשהם גוררים את מרכבות "המן" שלהם, יש שעוברים יחידים ויש שמתארגנים לחבורות, קושרים את עגלות "המן" זו לזו כמו שיירת גמלים, אחד גורר והשאר הולכים אחריו ושרים "קד"א המן גא פוק פרם ערגא וקח ופתגא" (תרגומו: הנה המן בא, על סוסה צולעה. נבקע ויתפוצץ). כך ממשיכים עד לעת ערב, לבסוף תולים אותו זמן מועט על עץ ואחר כך מצניעים אותו לשנה הבאה... (קטע מספרו "הליכות תימן")

פורים בקהילת תימן

משנכנס אדר מתחילים בהכנות לפורים, כדי שבבוא היום יוכלו לכבד אותו, כראוי וכנהוג מקדם קדמתה.

מכינים את היין והערק בכמויות מרובות, לא בלבד משום שמרכיבים לשתות אלא גם משום שהכל צריך להיות "כיד המלך". בשבוע שלפני פורים מעטרים החנוונים את חנויותיהם בכמויות מרובות של צמוקים ותמרים וכל מיני ממתקים, וביחוד תבניות נבכות של כל מיני סלים ובעלי חיים, עשויים מסוכר, ונקראים "מבאכיר" (מבכירה הוראתה בעברית מחתה ולפי שלפנים היו עושים רק צורת "מחתות" נשאר כנויין כך אעפ"י שעששו עושים כל מיני צורות). את הסוכר מעבדים עיבוד מיוחד בשביל עשית ה"מבאכר" כדי שיהיו קלות במשקלן וגדולות בנפחן, הכל קונים "מבאכר" לפי שאין פורים בלי "מבאכר" ואין עושים "מבאכר" אלא לפורים.

בערב פורים אופים לכבוד היום עוגות וכעכים ממינים שונים לצורך משלוח מנות ונתנית המתנות, הקלאים, הקולים ומוכרים מיני קליות של קטניות, גרעיני

בדואר האלקטרוני: bdmamonot@gmail.com
בפקס: 1533-5351119
או לכתובת בית הדין לדיני ממונות: ת"ד 911 קריית אונת 55100

בית הדין לדיני ממונות
ברשותו של הר"ג רצון ערוסי שליט"א

רב העיר קריית אונת וחבר מועצת הר"ה לישראל
קורא לציבור הרחב להתדיין רק ע"פ דין תורה בכפוף לחוק הבוררות.

- יש אפשרות לערעור לפני הרכב נוסף.
- לפרטים יש לפנות אל מזכיר ביה"ד בכתב לבקשת בוררות, בציון פרטי הצדדים המלאים והמדויקים.

